

SLOVENEK

Političen list za slovenski narod.

Naročnino in inserate sprejema upravnništvo v Katol. Tiskarni, Kopitarjeve ulice št. 2.

Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma ne vsprejemajo.

Uredništvo je v Seme-niških ulicah št. 2, L., 17.

Izhaja vsak dan, izveniši nedelje in praznike, ob pol 6. uri popoldne.

Po pošti prejemam:
za
celo leto naprej 26 K — h
pol leta " 13 " — "
četrt " 6 " 50 "
mesec " 2 " 20 "
V upravnishtvu prejemam:
za
celo leto naprej 20 K — h
pol leta " 10 " — "
četrt " 5 " — "
mesec " 1 " 70 "
Za pošiljanje na dom
20 h na mesec.

Štev. 93.

V Ljubljani, v torek 24. aprila 1900.

Letnik XXVIII.

Pred sestankom državnega zbora.

Z Dunaja, 23. aprila.
(Izvirni dopis.)

Napovedana obstrukcija Mladočehov proti gospodarskim predlogom Koerberjeve vlade, posebno proti znani železniški predlogi, je povzročila pri slovenskih poslancih in celem slovenskem narodu največje presenečenje in največjo vznemirjenost, kar potrjujejo vsi slovenski poslanci, ki ob raznih prilikah pridejo na Dunaj. Znano je, da se za Slovence od Badenijevih časov sem ni prav nič zgodilo, ne v narodnostnem in ne v gospodarskem pogledu. Kot najzvestejši zavezniki Čehov so Slovenci celo vrsto let zadržavali svoje postulate in zahteve na ljubo slovenski solidarnosti in obstoju desnice.

Ta resignacija pa z ozirom na železniško predlogo in investicijski proračun pri slovenskih poslancih ni več mogoča, ker ne smejo škoditi materijalno svojemu lastnemu narodu. Dežele, v katerih prebivajo Slovenci, so ubožne, in ne morejo dalje prenašati zanemarjanja v gospodarskem oziru, posebno še tedaj, ako je namen, ki ga hočejo doseči Mladočehi z obstrukcijo, popolno problematičen. Z obstrukcijo bi Mladočehi le škodili slovenskemu narodu, svojemu lastnemu pa tudi ne mnogo koristili ne glede na neljube posledice, ki bi jih imel razpad desnice za vse avstrijske Slovence. Menimo torej, da smemo apelovati na Mladočeha v ime slovenskega bratstva in v ime naše zavezniške zvestobe, naj opuste nameravano obstrukcijo proti gospodarskim predlogom vlade v našo in svojo korist.

Mladočehi naj pomislijo, kak pomen bi imelo preprečenje železniške predloge. Morda bi obstrukcija pokopala cel železniški projekt za celo vrsto let. Te predloge ni mogoče uveljaviti s pomočjo § 14., kakor se je to dogodilo pri ogerski nagodbi. Ako Mladočehi po pravici jednako vsej desnici vračajo vso odgovornost za neugodno pogodbo

nemški levici, naložili si bodo sedaj sami še večjo odgovornost, in sicer brez vsakega povoda!

Mladočehi imajo sicer dovolj povoda za opozicijo proti vladi, dobro pa tudi vedo, da ne morejo doseči svojega namena z obstrukcijo. Ko bi pričeli obstrukcijo samo iz taktičnih razlogov, bi je ne mogli niti opravičiti, kajti z odklonitvijo ali obstruiranjem investicijskih predlog bi Mladočehi ne kaznovali vlade, marveč le prebivalstvo, ki pa ni ničesar zakrivilo. Ako pa prično Mladočehi obstrukcijo le iz strankinih razlogov, z ozirom na radikalno krilo svoje stranke, tedaj bi učinili ravno isto, kar so mutatis mutandis pod Badenijem in Thunom obsojali pri Nemcih in označili kot zlobnost. Umaknili bi se istotako pred svojimi radikalnimi nasprotniki, kakor so se umaknile nemške stranke terorizmu Schönereja in Wolfa.

Od Mladočehov pričakujemo toraj še vedno kako drugo stališče. Ako bi se pa zmotili v tej nadi, omajana bi bila na najnevarnejši način naša prijateljska zvestoba in nihče ne more dati poročstva, da bi se kedaj zopet našla sedaj razbita desnica.

Deželni zbor kranjski.

(10. seja.)

Predseduje deželni glavar Detela. Deželni odbor je predložil poročilo o glavni bilanci ljubljanskega mestnega loterijskega posojila z dotičnimi računskimi sklepi za l. 1898 in o proračunu posojilnega in amortizacijskega zaklada za l. 1900, o spremenitvi sklada glede mostu čez Soro pri Suhbi, o dovolitvi 182% priklade za cerkvene namene v vaseh v faro Velike Poljane spadajočih delov selske občine istega imena.

Dež. predsednik baron Hein je slovenski naznanil mnenje vlade o starinskem zakonu. Dejal je, da bo vlada uredila stvar za vso državo potom državnega zakona.

Deželni glavar je naznanil, da mu je vlada izročila predlog o ustanovitvi

okrajnih gospodarskih zadrug in deželnega kulturnega sveta. (Posl. Tavčar: Ja!) Predlog pride na vrsto v prihodnji seji. Potem se je nadaljevala razprava.

Deželna bolnica. V smislu lanskega sklepa poroča dež. odbor, da je tvrdka Brückner preiskala in odstranila v bolnici vse napake in nedostatke, kolikor se jih je našlo. Troški so znašali 3860 gld. Deželni odbor je nastavljal pomočnika mašinistu in posebnega zidarja, za poskušnjo vpeljal za pazniško osebje premije od prihranjenega premoga in za poškodbe vsled hišne gobe je izplačal 1932 gld. Glede lastne rešije v bolnici pa dež. odbor ne more staviti konkretnih predlogov, ker je treba uvaževati važne finančne, administrativne in osebne okolnosti. Glede lastne lekarne v bolnici poroča dež. odbor, da pogodba z lekarnarji velja še do konca bodočega leta. Troški za zdravlila in obvezila vedno narasčajo; minolo leto so znašali 17.201 gld. Vsi troški za stavbo nove bolnice so do konca l. 1899 znesli 720 200 gld. 83 kr. Konečno predlaga dež. odbor, da se to poročilo vzame na znanje, da se mašinistu Verbiču prizna pravica do dveh petletnic po 100 K, letna dotacija kuratu č. g. K. Heidrichu ad personam zviša na 840 kron in da se z l. 1902 ustanovi lastna lekarna za vse dež. zavode.

Sprejeto.

Pri uravnavi Krke je govoril posl. Lenk ter želel do prihodnjega leta znatnejših rezultatov.

Dež. odbornik Povše je odgovoril, da se bo z odpravo jezca za tretjino zboljšalo glede poplave. Deželni odbor se je obrnil za popraviljanje jezca za 50 odst. državno podporo. Dobilo se je te podpore samo 35 odst.

Nekatere občine potem niso hotele prispevati z 35 odst. Naj bi se vplivalo na ljudstvo glede prispevkov, da bode mogoče pričeti z delom.

Poslanec Pfeifer je govoril, naj se določi nizke prispevke, ki se naj ljudstvu povedo v številkah in raztegnejo na letne obroke. Zanimiv njegov govor objavimo dobesedno.

Dež. odbornik Povše je dal pojasnila o ustanovitvi konjske bolnice. Določilo se je, da se ustanovi ta bolnica, ako da mestna občina primeren prispevek, ker bi bila v prvi vrsti bolnica njena korist. Ker je ljubljanski obč. zastop določil le 20 odst. prispevkov, dež. odbor pri nedostatku 180.000 kron v deželnem proračunu, ne more predlagati ustanovitve konjske bolnice, vršili se pa bodo še dogovori z ljubljansko občino, ako ona vendar le prevzame polovico stroškov.

Poročilo dež. odbora o deželni kulturi se vzame na znanje.

Poslanec Ažman je poročal o letnem poročilu deželnega odbora »Zakonski načrti«, t. j. o rešitvi v Najvišje potrjenje predloženih sklepov in zakonskih načrtov. Najvišjega potrjenja še niso dobili: Posojilo mesta Ljubljane v znesku 800.000 gld.; realni zakon; električni daljnovodi; pristojbina od lovskih kart; združitev selske občine Bled; uvrstitev enega kosa zagrebške državne ceste v Kandiji pri Novem Mestu med deželne ceste; zložba poljedelskih zemljišč; melioracijski zaklad.

Poslanec Lenarčič vpraša deželnega glavarja, iz katerih razlogov realni zakon ni dobil Najvišjega potrjenja.

Deželni glavar odgovori, da deželnemu odboru ti razlogi niso bili naznanjeni.

Poslanec Lenarčič pravi, da je ogromna večina prebivalcev naše dežele slovenska in vendar imamo nemško realko. Zato je slovenska stranka zahtevala slovenske paralelke. Predlaga: Vlada se pozivlja, da do uveljavljanja realnega zakona s prihodnjim šolskim letom naredbenim potom vpelje na realki slovenske paralelke.

Poročevalec Ažman pravi, da bi tudi v odseku večina pozdravila tak predlog, katterega toplo priporoča.

LISTEK.

Na Vestfalskem.

Piše J. Knific.

IX.

Bruch, 6. aprila.

Postal sem pesimist. Ob priliki sem podučeval svojega naslednika v dušnem pastirstvu: »Fant, ti si preveč idealno nadahnen. Verjemi: na svetu vlada najgorji realizem«. Kdo bi si bil mislil, da se bo ta moj poduk maščeval na meni samem? S srcem, polnim navdušenja in ljubezni do svojih rojakov sem pohitel na Vestfalsko; in tukaj? . . .

Pa zakaj se me baš v Bruchu loteva pesimizem? Zato ker gledam svoje sobrate — Poljake. Z menoj se namreč te dni mudi v Bruchu poljski (svetni) duhovnik don Brilski. Pri pridigah je cela prostorna cerkev natlačeno polna samih Poljakov; spovednico mu oblegajo od zore do pozne noči. In jaz? Vabim, prosim, opominjam, svarim, žugam: toda . . . Vseh 200 Slovencev, kolikor jih je tukaj, bi lahko »obdelal« v jednom, k večjemu v dveh dneh, in vendar, ko bi ostal tukaj teden dni, koliko bi jih ostalo še brez sv. zakramentov! Res, daleč daleč smo — za Poljaki

Torej to je ona narodnost, katere se

tovano svaril kolinski konzul! In vendar kako dobri ljudje so to, seveda v celoti! Povsodi jih hvalijo.

S Poljaki je prenasličena vestfalska zemlja. Don Brilski jih ceni do tristotisoč; pa čeprav je to število preveliko, nad stotisoč jih je pa vendarle. V Bruchu samem jih je pet do šest tisoč, malone polovica prebivalcev. Prišli so večinoma s Poznanjskega in pruske Šlezije in se tukaj stalno naselili. Večinoma so katoliki, in sicer katoliki v dejanju; pa je tudi nekaj protestantov med njimi. Imenujejo jih Mazure. To so potomci onih Poljakov, ki so nekaj izven poljskega kraljestva živeli v Prusiji; le-ti so si jih osužnjili in jih zavedli v protestantizem. Pa vendar se ne družijo z nemškimi protestanti; ponekod, n. pr. v Braubauerschaft, imajo lastno molitvenico.

Interesanten človek ta don Brilski; še bolj interesantno njegovo življenje.

Porodil se je v pruski Šleziji; bil je sin poljskega trgovca, ki pa v Nemčiji ni imel domovinske pravice. Deček je do svojega sedemnajstega leta študiral na pruski gimnaziji. L. 1880. pa je naenkrat slavna prajzovska vlada izdala stroge naredbe zoper Poljake. Vsi, ki niso imeli domovinske pravice, so se morali izseliti. Oče je prodal svoje premoženje in se podal na Rusko, v Varšavo. Bil je nesrečen; že samo po sebi

sam ni vedel kam in kedar. Obubožal je. Nadarjeni mladenič je moral iti s trebihom za kruhom. Služboval je pri različnih firmah kot poslovodja, in kot tak je prepotoval celo Rusijo, Avstrijo, Nemčijo, od Sibirijske do Hamburga pa do obrežja jadranskega morja. Vedno pa je v njegovem srcu tlela želja po duhovskem stanu. Ko si je prihranil nekaj premoženja, je stopil v poljski kolegij v Rimu in bil dvaintrideset let star posvečen v duhovnika. Seznanil se je s sedanjim škofom v Savoni v toskanski Etruriji in službuje sedaj kot njegov dvorni kaplan.

Zanimivo je, kako je svojemu škofu pridobil »Exsequatur«, po katerem mu laška vlada izplačuje letno plačo. Don Brilski je v svoji mladosti podučeval sina nekega rimskega senatorja. Dotični senator se je v tem času povzdignil do prvega rimskega patricija. Laška vlada nikakor ni hotela škofu dovoliti letne plače. Don Brilski gre k senatorju, ki je imel prvo besedo pri vladi, in v par dneh je imel škof v rokah svoj »Exsequatur«.

Vsako leto ima par mesecev prostega časa in porabi jih v to, da pastiruje med svojimi rojaki. Štirinajst dni se že mudi v Bruchu in najbrže ostane še dva tedna. Konec aprila popelje v Rim avstrijske Poljake; potem pa se vrne na Rusko, pastirovat med grške unijate. Zjedinjenim Grkom v Litaviji

vlade silne zapreke. Ne smejo imeti lastnih dušnih pastirjev, in še celo ob veliki noči jih ne sme obiskati katolišk duhovnik. Don Brilski ne pozna strahu. Preobleče se in pastiruje na skrivaj. »Dam si napraviti kratko suktnjo, pustim si rasti brke; — kajneda, g. župnik, s kakšno brado sem se vračal lansko leto? — in živa duša me ne bo spoznala«. In smejal se je don Brilski, smejal od srca.

Pa radi ga imajo ti dobri Poljaki, kakor imajo pri nas dobri verniki radi svoje dušne pastirje. »V nedeljo sem jim prepovedal, da ne sme iti nihče v gostilno. Postni čas je; ne spodobi se. Nastavlil sem različne paznike; in glejte, o nikomur nisem zvedel, da bi bil šel v gostilno.« Dragi don Brilski; pastiruješ pač Poljakom. Zavidam te.

V okolici je dosti Lahov; pa ti ostajajo v svoji verski gorečnosti še za Čehi. Vabi jih v cerkev, pa dosedaj se mu še ni zglasil nihče.

V jedni stvari pa vendarle ostajajo Poljaki za Slovenci, namreč v cerkvenem petji. To ti vlečejo, da te bole ušesa; vedno isti napev, isti cigu-migu.

Poslušajte pa Slovence. Ni jih veliko, na jednega Slovence pride gotovo deset Poljakov. Pa ko ti zapojejo ta pevska grla, utihne cela cerkev. »Ampak Slovenci pa znajo peti«, mi zatrjujejo vsi, od cerkvenika

Lenarčičeva resolucija se z glasovi slovenskih poslancev sprejme.

Poslanec Lenarčič vpraša glede nepotrjenja sklepa o zložbi poljedelskih zemljišč.

Deželni predsednik odgovori, da ima stvar zopet v rokah deželni odbor, da popravi v smislu ministerstva nekaj slovenske stilizacije. (Zaznali smo, da je stvar pri deželnem odboru gotova in gre jutri na Dunaj. Opomba poročevalca.)

V seji deželnega zbora z dne 5. marca leta 1897 se je deželnemu odboru naročilo, da o svojih sejah priobčuje po ljubljanskih dnevnikih poročila občno važnejših zadev. Tega sklepa deželni zbor do sedaj ni izvrševal, ker bi po eni strani taka poročila, ako bi se jih priobčilo prav ob kratkem, dotičnih sklenjenih zadev navadno ne označila dovolj jasno, dočim bi po drugi strani, ako bi se jih enotno in stvari primerno redigiralo, vendar toliko časa zahtevala, da bi vsled tega uradne agende kolikor toliko trpele. Poleg tega se mora še omeniti, da se vsi važnejši sklepi sprejmo v letno poročilo in da torej na ta način o takih sklepih ne dobi vednost samo deželni zbor, ampak da zvedo o njih tudi širši krogi stanovništva. Glede na zdaj navedeno prosi deželni odbor: deželni zbor izvoli odstopiti od zahtevanja glede izvršitve sklepa z dne 5. marca leta 1897.

Ta želja dež. odbora se odobri in tudi vse ostalo poročilo.

Dež. posl. K o š a k je poročal o poročilu dež. odbora točki »Davki«.

L. 1898. se je vsled uim na Kranjskem odpisalo davka 15 254 gld. 15 kr.

Vsi cesarski davki so znašali 1,576.348 gld. 22 $\frac{1}{2}$ kr., dež. in okr. priklade so znesle 852.176 gld. 65 $\frac{1}{2}$ kr. Torej je dežela Kranjska l. 1898 plačala vseh davkov s prikkladami vred 2,428.524 gld. 88 kr., ali 8935 gld. 20 kr. manj, kakor l. 1897.

Poslanec L u c k m a n n je navajal sitnosti, katere se čisto dela davkoplačevalcem z osebnim dohodniškim davkom. Naj se bo napram davkoplačevalcem prizanesljivim, potem se povzdigne davčna morala. Predlaga resolucijo, s katero se naprosi vlada, da vse potrebno ukrene, da plačilne naloge za osebne dohodniške in pridobniške davke obvezanci dobe o pravem času vsaj do prvega plačilnega roka, ako se v pravem času vložili svoje fasije.

Posl. A ž m a n pravi, da so pač davki neprijetni, ako niso bili dovolj pravično odmerjeni. Navaja kričeče slučaje o dohodniškem davku iz radovljiškega okraja, kako so komisije čudno postopale. Jedno leto so računili dohodke po čistem katastralnem donesku, drugič so zemljišča še enkrat ali dvojno tolikrat zaračunili, kakor bi se cena zemljišč v tem času podvojila. Pritožbe so bile zaman, dasi so mnogi dokazali, da so imeli vsled nezgode manjše dohodke, nego prvo leto.

učitelja. »Pa tako mile glasove imajo«. »Oprostite«, jim pravim; »nimajo vaje«. »Pa vendar pojo izvrstno«.

Dobri ljudje, ti Poljaki; in vendar se jih pruska vlada boji ko živega vruga. Kjer jih more, jim pristriže peruti; so pač Poljaki Slovani in katoliki, pruska vlada pa protestantska.

Nedavno je neko nemško društvo v Lipskem izdalo poziv, v katerem se bere med drugim to-le:

»Pred 30 ali 40 leti je bilo v Zahodnji Prusiji dvakrat toliko Nemcev kakor Poljakov; sedaj pa je število Poljakov doseglo število Nemcev. V (pruski) Šleziji se je od l. 1816. število protestantov od 55 odstotkov znižalo na 45, število katolikov pa je naraslo od 44 na 54 odstotkov vsega prebivalstva. Ker ni nikakega posebnega razločka v plodovitosti protestantskih in katoliških Nemcev, moramo pač ta faktum razlagati si s tem, kako rapidno da narašča število Poljakov. Tudi v Vzhodnji Prusiji narašča, kakor se je poročalo na občnem zboru društva »Gustav Adolf«, število Poljakov neverjetno. Pa ne samo štiri vzhodne pruske provincije so v nevarnosti, da se popoljšajo, ampak ob vrata berolinska sama že udarja val slovanske povodnji. Mnogo brandenburških veleposestnikov ima v službi izključno poljske posle. In če so

Odgovori so pavšalni, »niste mogli ovreči naših navedb«. Apelira na vlado, naj upliva na svoje podrejene davčne uradnike, naj ravnajo vsaj tako milo, kot finančni minister, ki je dejal, naj se pri določitvi osebnega in dohodniškega davka milo ravna.

Predlaga resolucijo:

»Zastopnikom deželnega zbora v deželni prizivni komisiji bodi prav toplo priporočeno varovati osobito male kmete pred previsokim obdačenjem in delovati na to, da se katastralni čisti prinos, kakor veli naredba finanč. ministerstva, ne množi kar 3- celo 4-krat, ampak k večjem podvoji, kar je v mnogih slučajih itak že previsoko«.

Poslanec B o ž i š navaja slučaje iz vipavske doline, kjer se ni hotelo odpisati škode, katero je napravila toča. Okrajni glavar postojnski je izustil besede, da bi moral lagati, ko bi hotel poročati, da vlada na Vipavskem beda! Ta glavar pač malo pozna svoj okraj, ako tako trditev izreče. Deželni predsednik naj pouči glavarja, da ne bo o svojem okraju poročal neresničnih podatkov in da naj se posveti nekoliko bolj proučevanju kmetijskih potrebščin svojega glavarstva.

Grof Barbo tudi omenja, da je čisto neopravičeno nezaupanje, katero imajo nekatere davčne komisije do davkoplačevalcev. Zato naj se proti onim, ki naredo napačne fasije, postopa z vso strogostjo. Grof Barbo, ki je na Dolenjskem tudi član komisije, je prišel na dan s plemenitaško tajnostjo, dejal je, da člani tistega stanu, ki bi moral posebno skrbeti za davčno moralo, tega ne store.

Poslanec P o v s e, kot član deželne prizivne komisije, pravi, da so člani prizivne komisije imeli odločen namen varovati osebno malega posestnika. Nad 100 posestnikov se je obvarovalo, da jim ni obveljalo določilo komisije, ki jim je hotela naložiti nad 600 gld. dohodkov. Tudi na Dolenjskem so nekatere komisije zapisavale 10 do 12 kratni katastralni čisti donos. V vseh teh slučajih se je ugodilo prizivom. Navaja slučaje na Barju. Davčne komisije naj bi se uravnale po določitvi finančnega ministerstva, da katastralni prinos ni vedno prava podlaga, ker čisto zaostaja efekt. dohodek še pod katastralnim prinosom. Želi, naj poslanec Ažman radi tega umakne svojo resolucijo.

Poslanec Ažman umakne svojo resolucijo, vzdržuje pa prej označeno prošnjo na vlado.

Deželni predsednik je branil postopanje davčnih organov ter je izkoriščal tudi Barbove besede.

Poslanec K a l a n je dejal, da se iz vseh dosedaj omenjenih govorov razvidi, da je zakon nov in to se opaža pri davkoplačevalcih in uradnikih. S časom bodo pritožbe prenehale, ker se bodo s časom nespornostjo uravnala.

Deželna prisilna komisija je varovala korist malega posestva in se je očitalo ko-

soc. dem. na svojem strankarskem shodu povdarjali, da morejo agitirati v deželi brandenburški le tedaj, če razširjajo poljske časnike, razvidimo iz tega, kako zelo da je Slovan že izpodjedel nemškega delavca. Istotako se godi v provinciji pomernski in meklenburški. Protestantovske cerkve se praznijo, po katoliških cerkvah pa se ponekod služba božja opravlja že v poljščini. Vedno pogosteje iščejo trgovci v ondutih krajih trgovskih pomočnikov, ki bi bili večji poljščine. Leto za letom se Slovani pomikajo dalje in dalje proti zahodu in preplavljajo provincijo za provincijo, kakor morski pesek (Dünensand) preplavlja rodovitne morske obali. Cele vasi in občine, ki so bile poprej nemške, so se v zadnjih letih popoljšale. Če nočemo, da nam v prihodnjih 50 letih Slovani ne vzamejo onega dela Nemčije, ki leži vzhodno od Labe, se moramo brezobzirno bojevati proti Slovanom.«

Berolinska »Germania«, ki je še kolikor toliko pravična nasproti Slovanom, pristavlja: »In ta poziv sta med drugimi v Lipskem podpisala tudi zgodovinarja Marcks in Lamprecht!«

O ti ubogi Poljaki! Prusi bi vas najraje utopili v žlici vode; pa ne bo šlo tako lahko; vas je preveč.

misiji od strani uradnikov, da je »eine Abschätzungskommission«. Dež. poslanec Barbotu je govornik dejal, da so bile njegove besede zelo neumestne. Dokaza ni Barbo podal nobenega zato, da bi mu bilo treba postaviti duhovščino kot faktor, ki bi ne bila poklicana varovati tudi davčno moralo, ki pa s svojimi napovedbami davka tega ne kaže. Vsaj pri deželni prizivni komisiji je dolžnost varovati tajnost. Ako bi se ne oziral na to, bi grofu Barbotu pač lahko povedal osebe iz kateregakoli družega stanu, ki se glede davčne morale imajo lahko vest. V vsakem stanu se dobi taka oseba, da se pa radi tega napada ves stan, prepušča sodbo zbornici.

Poslanec Pfeifer je stavil naslednjo resolucijo:

»Dež. odboru se naroča, posredovati pri c. kr. vladi, da tudi pri izterjevanju davkov in pristojbin nad 20 gld. sedanje izterjevalne stroške zniža ter primerno spremeni obrok za vplačevanje raznih davščin, osobito zemljiškega in hišnorazrednega davka«.

Poslanec Barbo pravi kot odgovor poslancu Kalanu, da ni mislil duhovščine.

Poročilo se vzame na znanje in se vsprejmeti Luckmannova in Pfeiferjeva resolucija. (Konec prih.)

Politični pregled.

V Ljubljani, 24. aprila.

Dunajske občinske volitve in liberalci. Čim bližje je trenotek, ko se vrše na Dunaju splošne in dopolnilne volitve, tem bolj rohni židovsko-liberalna klika ter v njeni službi vdinjana socijalna demokracija, proti nečudenim »krivicam«, ki jih baje provzroča vladajoča krščansko-socijalna stranka. Trobi se v svet, da je nebroj volilcev oro-panih volilne pravice, da je strankarsko so-stavljen volilski zapisnik in da se na vlo-žene reklamacije nihče ne ozira. Vse te trditve so pa nesramna laž. Mestni magistrat dunajski je sedaj izdal uradno poročilo o volilskem imeniku. Tu se naznanja mej dru-gim, da je v četrtem razredu 196.220 volil-cev. Ker jih je v prvih treh razredih skupno 67.000, je toraj v novi volilski skupini 129.000 novih volilcev. Ali je morda to »Wahlrechts-raub.« Reklamacij za prve tri razrede je bilo oglašanih do konca minulega tedna 1200, toda prav neznamen del od one strani, ki najbolj kriči o krivični sestavi volilskih imenikov. Proti imeniku v 4. razredu je bilo do tedaj vloženih še le 45 reklamacij. Dr. Lueger sam pozivlja, naj se čim prej vlož-e vse reklamacije, ker priznava, da so v imeni-kih še mnoge napake. Najodločneje pa iz-javlja govornik da so imeniki sestavljeni strogo nepristranski, kakor druga leta.

Körberjev jezikovni načrt in stranke. Dočim še nihče ni poučen o taj-nostih jezikovnega načrta, ki ga predloži ministerski predsednik pl. Körber pričetkom bližnjega zasedanja in s katerim meni defi-nitivno rešiti jezikovni razpor mej Čehi in Nemci, se vendar pečajo s tem načrtom naj-intenzivneje najrazličnejši češki in nemški krogi. Čehi so kajpada v precejšnjih skrbeh, ker se boje, da se bo vlada vse preveč ozi-rala na Nemce, katerim bo skušala izpolniti vse želje. Vendar pa izjavljajo vsi češki listi, da posameznosti načrta niso prav nikomur znane. Vse drugo je z Nemci. Ti vedo do pičice, koliko ugodnosti priznava v tem načrtu Körberjeva vlada Čehom. Vsa sedanja češka politika kaže baje, da je sklenjena mej Čehi in vlado pogodba. Nemci bodo obriti za vse svoje pravice. Saj bi sicer češki voditelji ne jeli obsojati zde-agitacije, tudi klic po brezobzirni češki obstrukciji je že znatno potihnil. S češko obstrukcijo toraj ne bo nič, pač pa se je jelo daniti na hori-zontu, krepka obstrukcija Nemcev bo za-gledala beli dan. Dan probujenja ni več daleč. Tako slikajo najnovejši notranji po-ložaj prvi nemški politiki, ki so baje kar najbolj poučeni o vsem, kar se godi za ku-lisami. Morda pa vendar ne bo tako hudo.

Jezikovno vprašanje za Češko in Moravsko bo najnovejša lex Koerber po poročilu »Nar. Listov« rešila mej drugim takole: Vladna predloga za Češko sloni na načelu delitve v tri dele, namreč v nemški češki in mešani del. V nemškem delu more Čeh le tedaj vložiti češko vlogo, ako ni zmo-žen nemščine in nima nobenega pravnega zastopnika. Sicer mora vložiti nemško vlogo.

Jednake določbe veljajo za Nemce v češkem ozemlju. Rešitev čeških vlog v nemškem ozemlju se izroči v nemščini na podlagi na nemški jezik preložene vloge. Preloži se pa nemška rešitev stranki le na izrecno prošnjo. V civilnih pravnih se vrši obravnava s pomočjo tolmačev. — Imenuje jih vlada extra statum. Narodnostna omejitev okrajev se mora izvršiti čim prej mogoče. Češki no-tranji službeni jezik bo dopuščten le pri sod-nijah in oblastvih prve instance in le v čisto čeških okrajih. Nasprotno morajo biti nemška vsa poročila na centralna oblastva, izkazi na centralna in na vojaška oblastva in vse druge jednake pošiljatve. Načrt za Moravsko sloni na načelu jezikovne mešovitosti za celo de-želo. V zunanjem uradnem poslovanju se bo postopalo v smislu Badenijevih naredeb, v notranjem uradovanju se bodo reševale za-deve, tičočče se čeških strank, v deščini, v ostalem pa vse v nemščini. — Z izdajanjem teh dveh zakonov so razveljavljene vse prej-šnje jezikovne naredbе, mej temi tudi znana Stremayrova naredba iz leta 1880. — K temu načrtu pravijo mej drugim »Narodni Listy«, da je s tem v polnem obsegu ures-ničen nemški binškošni program, katerega Koerberjev načrt še prekaša v tem, da uradi v zaprtem nemškem ozemlju niti niso dolžni vsprejemati češke vloge. »Na to nečuvno žalitev bo dal češki narod nečuvno odgovor«. V čeških radikalnih krogih je vzbudil toraj posnetek baje že izgotovljenih načrtov ne-popisno ogorčenost. Kaj poroče k temu češki klub, danes še ni gotovo.

Bolgarski knez Ferdinand ima pri-pravljena sedaj dva načrta, ki ju hoče ures-ničiti čim prej mogoče. Najprej bi se mož rad oženil z 18letno veliko kneginjo Heleno in potem bi rad povzdignil bolgarsko kne-ževino v kraljestvo in sebi postavil na glavo kraljevsko krono. Proti vsemu temu Rusija baje ne ugovarja, zahteva pa kot pogoj, da prestopi knez Ferdinand v pravoslavje. Mož, ki je žrtvoval svojega najstarejšega sina svo-jemu dinastičnemu avancementu, je bil se-veda takoj voljan zadostiti tej zahtevi in v Lipskem so baje že pričeli z izdelavo kra-ljevskih znamenj za slučaj njegove apostazije. Tu so se pa oglašili njegovi sorodniki Ko-buržani v Monakovem, posebno pa princ-regent Luitpold, ki je zvest sin katoliške cerkve. Ferdinanda je ta odpor toliko ustra-šil, da je odložil svoj prestop do smrti ma-tere, princezinje Klementine. Apostat toraj sedaj komaj čaka, da bi mu umrla mati, da bi mogel potem utešiti svojo poželjivost po kraljevske kroni.

Dnevne novice.

V Ljubljani, 24. aprila.

Škofovo pismo delavcem. Na izjavo, s katero je »Slov. katol. delavsko društvo v Ljubljani obsodilo in obžalovalo »Narodove« napade na sv. očeta in dobrotnega ljubljanskega knezoškofa, je knezoškof dr. Jeglič odgovoril v lepem pismu, ki se glasi: Presrčna zahvala za tolažilno izjavo prob-čeno mi v dopisu z dne 19. marca l. 1900. Tako je prav, da katoliški delavci stojе od-ločno na stalu sv. katoliške cerkve in svoje korake kot tesno zvezani delavci uravnava-jo po večnih od Boga samega nam razodetih resnicah. Pri osebnem zaslisanju, ki mi ga bodo sv. oče prihodnji teden naklonili, bom veselo pripovedoval o ljubezni in vdanosti slovenskih delavcev do Njega kot namest-nika Jezusovega in zato kot ljubitelja de-lavskega stanu. Bog naj blagoslovi Vaše slovensko katol. delavsko društvo!

† Anton Bonaventura, škof.

Spremembe pri Kranjskih polit. oblastvih. Vpokojena sta okrajni glavar vitez Vesteneck in prov. okr. komi-sar Schiviz pl. Schivizhoffen. Okrajnima komisarjema sta imenovana deželnovladna koncipista dr. Ant. Pilshofer v Novem mestu in dr. E. Stadler v Ljubljani. Prvi gre k okr. glavarstvu v Črnomlju, drugi v Novomestu. Koncipist je postal konceptni praktikant Sigm. baron Gussich.

Komedija se nadaljuje. Štajerski nemško-nacionalci naznanjajo, da je včeraj prišlo v štajersko dež. zbornico »odposlan-stvo slovenskih županov in posestnikov iz okraja Slov. gorice pod vodstvom posestnika Jakoba Purgaya«, ki je nemške poslance prosilo varstva interesov slovenskega pre-

bivalstva. Poslanci Stürghk, Kottlinsky, Kodolitsch, Stallner, Attems in Schmiderer so vse obljubili. Pritoževali so se odposlanci nad davčnim inspektorjem v Mariboru. V cesarskem namestništvu je deputacijo sprejel baron Hammer Purgstall. Kateri možički so bili v deputaciji in koliko jih je bilo, nemški listi zamolče, da bi komedija ne bila preočividna.

Deželni zbor kranjski. Pri točki »Ljudsko šolstvo in srednje šole« je danes poslanec Žitnik predlagal resolucijo glede enotnega postopanja pri rešitvah pritožbe o zakladu za šolske potrebščine. Posl. Schaffer je želel boljših prostorov za nemško dekliško ljudsko šolo v Ljubljani, poslanec Hribar drugega deželnega nadzornika in slovenske knjige za razne predmete srednjih šol, Poročevalec je bil poslanec Ažman. Konečno je prišel na vrsto še proračun kmetijske šole na Grmu za leto 1900. — Prihodnja seja bode v četrtek in pride na vrsto mej drugim peticija slovenskega katoliškega delavskega društva v Ljubljani za razširjanje volilne pravice za deželni zbor.

Iz Novega mesta piše se nam: Kmalu bode čas, ko bode treba naše vinske trte proti grozdni plesnobi ali trtni jajčasti plesni (Oidium Tuckeri) žveplati. Akoravno je ta rastlinska bolezen se le nekoliko let po Dolenskem v obče poznana, vendar je danes že vsak prepričan, da se jo zamore le s pravilnim žveplanjem zatirati. V ta namen poslužujemo se raznosostavljenih žveplalnikov. Ker je pa v tem vprašanju mnogo na tem, da si vsak vinogradnik omisli najboljši žveplalnik ter da se o tem izreče strokovna sodba, zato je novomeška kmetijska podružnica sklenila, da skliče dne 22. t. m. veščake, vinogradnike in interese k preskušnji žveplalnikov, katera naj se vrši na šolskem posestvu na Grmu in ki naj v tej zadevi izreče svojo sodbo. V ta namen povabljeni veščaki iz Novega mesta in okolice in vinogradniki odzvali so se zadovoljno temu pozivu, pa tudi razni prodajalci in izdeljevalci žveplalnih priprav izložili so svoja dela. Po nasvetu novomeške podružnice načelnika g. V. Rohrmann sestavil se je presojevalni odbor obstoječ iz 6 članov, ki naj v sporazumu z udeleženi vinogradniki izreče svoje mnenje o praktični vrednosti in priporočljivosti razstavljenih žveplalnikov. V ta namen so bili soglasno izvoljeni gg.: vodja Dolenc, načelnikom, tehnični vodja Skalický, c. kr. nadinženir Walko, grajščak Rudež iz Tolstege vrha, lekarničar Bergmann in vinogradni posestnik Skabrne članom. Preskušnja vseh 11 različnovrstnih žveplalnikov je trajala nad dve uri. Kot najbolj priporočljive so spoznali za manjše vinograde žveplalnice, ki jih izdeluje klepar gospod A. Kussel v Novem mestu in sicer po ceni 3 K 20 h, potem zboljšani žveplalniki, ki jih izdeluje g. Hudaklin v Št. Jerneju po ceni 4 K 50 h, žveplalnice od tvrdke I. Heller na Dunaji, ki jih prodaja g. Adolf Gustin, trgovec v Novem mestu po ceni 5 K 6 h; za obsežne vinograde priporoča se sestava Nechevilleja »Vindobona«, katere prodaja c. kr. kmetijska družba za Kranjsko po 2 K. — Ta preskušnja je pokazala, da se dolenski vinogradniki zanimajo za zboljšanje svojih vinogradov, treba jim je pa kakor povsod z dobrim vzgledom pot kazati, po kateri naj hodijo, da se zamorejo obvarovati raznih škodljivcev in rastlinskih kvarljivk. Vinogradniki, sezite in kupujte torej take žveplalnice, katere je strokovna skušnja kot najboljše pripoznala, da se obvarujete skode, in naročite žveplalnice doma, kjer jih po ceni in dobre dobite ter s tem ob enem domače obrtnike podpirate!

Koroški deželni zbor je v sprejel včeraj mej drugim tudi načrt zakona, s katerim se uredi učna doba na ljudskih in meščanskih šolah. Po tem načrtu traja šolsko leto v krajih, kjer ni srednjih šol, 46 tednov in se prične redno v sredo po Veliki noči. Velike počitnice trajajo od 15. sept. do 2. nov. Vsprejet je bil tudi spreminjevalni predlog posl. Grafenanerja, da naj izjeme na prošnjo krajnega šolskega sveta predlaga okrajni in določa deželni šolski svet.

Koroške novice. Dne 4. apr. je bilo v Pliberku v navzočnosti g. okrajnega glavarja posvetovanje županov velikovškega

okrajna in dopolnilna volitev za okrajni šolski svet na mesto umrlega g. Jožefa vit. Metnica. Izvoljen je fužinski oskrbnik g. Glančnik iz Možice. Od 22 glasov je dobil 14. Slovenski župani so volili g. Reša, ki je z 8 glasovi ostal v manjšini. Prav značilno je, da nemškutarski župani kmetijskih občin raji glasujejo za gosposkega kandidata, kakor da bi volili zastopnika iz svoje srede. Se-li smemo potem čuditi, da se v šolskih zadevah tako malo ozirajo na kmetijske potrebe? — V pliberski krajni šolski svet je izvoljen namesto pok. Metnica trgovec Wozonig. Načelnikom je izvoljen zdravnik dr. Höferer, njegov namestnik je Štef. Maier. Kajpak so vsi strogo »nemškega« mišljenja. — V sredo dne 11. t. m. popoldne je pogorelo pri Reberniku v Podgradu vse pohištvo. Rešili niso nič, tudi obleka je zgorela, ker ni bilo ljudi za pomoč in gorelo je naglo. Zažgali so otroci, ki so se igrali z ognjem v skednju. Posestnika ni bilo doma; prišel je iz Celovca, ko je bilo razun zidov vse vpepeljeno. Zavarovan je bil le za pohištvo na 1100 gld. — V Št. Rupertu pod Celovcem je umrl gostilničar E. Kompoš, star 43 let. — Prestavljen je finančni vodja dr. Schwabe pl. Waisenfreund iz Celovca na Dunaj. — Prestavljen je podučitelj F. Marschnig iz Volšberga na Strmec. — Obrtno nadaljevalno šolo v Celovcu je v minulem letu obiskalo 148 učencev. — Tombola v Celovcu je bila dne 22. aprila. — Zdravišče župnika dr. Amschla na Jezeru nad Vetrinjem se odpre dne 1. maja. — Zdravniško mesto v Št. Štefanu ob Zili nastopil je z dnem 18. apr. dr. Verdross iz Inomosta. — Občinski odbor na Brdu je imenoval g. nadučitelja J. Socherja, ki je prestavljen v Podkloster, častnim občanom. — Da bolj štedijo z denarjem, bodo v postajah zilske železnice skrčili število uradnikov. — Snega je letos namedlo toliko, kakor malokdaj poprej. Še sedaj ga leži zlasti na senčnih straneh zelo veliko. — Šolo na Brdu bodo razširili v trirazrednico.

Bogoskruneža pod ključem. Ne navadno hitro se je mestni policiji posrečilo dobiti v pest bogoskruneža, ki sta poškodovala znamenje lurske Matere Božje pod Rožnikom in izvršila strašno bogoskrunstvo na razpelih na Rožniku in na »večni poti«. Bogoskruneža sta mlada fanta: Ig. Kvas, knjigoveški pomočnik pri Breskvarju, in Fr. Škrl, odpušteni knjigoveški pomočnik v Ničmanovi knjigovoznici »Kato. tiskovnega društva«. Oba sta soc. dem. Škrla je pokvaril Kvas, ki je bil sosebno strasten soc. dem. kričač in je pri zadnjem soc. dem. štrajku knjigovoskih pomočnikov igral ulogo. Oba sta bila obiskovalca soc. dem. gnezda v Kolod. ulicah in sta baje preklinjala, ako se je kdo Bogu odkril. Aretovana se zgovarjata, da sta bila pijana, kar je pa skoro izključeno, ker bi sicer ne mogla zlesti v znamenje. Da sta imela določen dogovorjeni načrt, priča dejstvo, da sta razbila dva znatno oddaljena križa in da se je Kvas izrazil v neki kavarni: »Danes bom pa še jedno lumparijo naredil. Se bom maščeval«. Ta izraz ga je izdal in je na podlagi tega izraza detektiv Toplihar prišel storilcema na sled. Aretovali so ju, ko sta bila še v postelji. Škrl je izpovedal, da je stal na straži, ko je Kvas dejanja okoli 4. ure zjutraj izvrševal. Predno sta šla na »delo«, krokala sta pri Lekanu in sta se pri Bončarju zemelj najedla. Oddali so ju na Žabjak.

Wolf v Mariboru. Drž. posl. Wolf bode prihodnjo nedeljo ob 4. uri popoldne govoril v Mariboru v verandi pivarne Götz o »političnem položaju«.

Štajerski ces. namestnik za angleško kraljico. Štajerski ces. namestnik grof Clary Aldringen je izdal tajno odredbo proti karikaturam, s katerim smeše angleško kraljico, sosebno proti razglednicam, na katerih se kaže stara Viktorija v ne posebno prijazni podobi.

Iz Barkovelj pišejo, da so ondi prenehale italijanske propovedi.

Slovinci na zagrebškem vseučilišču. Na zagrebškem vseučilišču so bili v prošlem zimskem tečaju 4 slušatelji iz Kranjske, 3 iz Štajerske in 3 iz Primorja.

K letošnjim orožnim vajam bodo pozvani rezervniki letnikov 1891, 1893 in 1895 ter nadomestni rezervniki letnikov 1890, 1891, 1893, 1895 in 1897, ki še niso na-

pravili treh orožnih vaj, ter slednjič vsi oni, ki morajo nadomestiti orožno vajo lanskega leta.

Pri streljanju ponesrečil se je pri velikonočni procesiji v Topolju kovač Omejec. Vnel se je smodnik v možnarju, ki ga je držal v rokah, ter mu je možnar poškodoval koleno desne noge. Tudi na roki in na glavi je Omejec precej poškodovan. — Še bolj ponesrečil se je hlapec Jan. Kršinar, katerega so radi opeklina na glavi odpeljali v ljubljansko bolnico.

Vaed opeklina umrl je 20. t. m. triletni sin posestnice Mar. Podlogar iz Selnika. Igral se je pri ognju na travniku, kjer se mu je vnela obleka.

Ljubljanske novice. Preteps policajem je imel danes zjutraj na Dunajski cesti nek pijanček. Padla sta s policajem na tla in je bil boja konec še-le, ko sta stražniku prihitela na pomoč dva civilista. Za 20 soldov so najeli voz neke mlekarice ter spravili pijančka v »špekhamro«, kjer se še do popoldne ni streznil. — Codellijev avtomobil je splasil danes na Mestnem trgu jednega konja. Konj se je prevrnil po asfaltu. — Amerikanec Fran Lovšin iz Sušja okr. glav. Kočevje je bil tu aretovan, ker se je hotel izseliti, ne da bi zadostil vojaški dolžnosti.

Uvoz prašičev iz hrvatskih okrajev Koprivnica, Ludbreg, Glina, Virgin most ter občine Petrinja v zagrebškem okraju je v tostransko polovico do preklica prepovedan.

Telefonska in brzojavna poročila.

Loreto, 24. aprila. Prihod in slavnost v Loreti izborna, istotako slovensko petje. Sedaj ob pol 11. uri odhajamo.

Dunaj, 24. aprila. (C. B.) »Fremdenblatt« piše: »Narodni Listy« razpravljajo o vsebini jezikovnega zakona, ki ga predloži vlada državnemu zboru. Nikakega dvoma ni, da poročilo tega lista ni avtentično; deloma je nepopolno, deloma neresnično. Vsled tega je neumljivo, da list že sedaj piše proti sporazumljenju.

Dunaj, 24. aprila. Listi napadajo Pacakov govor v češkem dež. zboru češ. da so ž njim vse nade po narodnostnem miru uničene. Vlada ima sedaj priliko, da samostojno nastopi. Napadajo Pacaka, da je naskočil Koerberjev jezikovni načrt, ne da bi ga poznal.

Dunaj, 24. aprila. Židovski zastopnik v obč. svetu Lucian Brunner je bil obsojen na 30 gld. globe, ker je očital posl. Schneiderju, da je lažnik.

Brno, 24. aprila. V »Moravsko Orlice« piše nek češki poslanec, da se mladočeški klub še ni načelno izrekel za obstrukcijo. V zadnjem zasedanju državnega zbora je bilo v klubovi seji, ki je vprašanje obravnavalo, od 61 poslanec navzočih 21. in od teh se je večina izrekla za obstrukcijo. V interesu stranke je, da resumira to razpravo in glasovanje.

Budimpešta, 24. aprila. (C. B.) V nekem zasebnem stanovanju borznega poslopja je navstal danes popoldne ogenj. Pri gašenju je padel jeden gasilcev skozi stekleno streho v borzno dvorano in obležal smrtno nevarno ranjen. Škoda ni velika.

Tientsin, 24. aprila. Reuterjev urad poroča: Po došlih poročilih so Bosuri blizu Pao-Tingfu ubili večje število katoliških Kitajcev.

Vojska v Južni Afriki.

Z bojišča dohajajo nekaj dnij sem samo vesti o manjših praskah mej oddelki, ki so na potu proti Wepeneru, in zdi se, kakor da bi bila ta točka odločilna za vso vojsko. General Warren ne pojde v domovino, porabili ga bodo raje v civilni službi. Morda postane celo guverner Oranje države; kako dolgo, tega pač nihče ne ve. Roberts še vedno ni pripravljen na odhod proti severu. Menda čaka še zimske obleke.

Bruselj, 24. aprila. V sredo in četrtek so bili pri Wepenerju vroči boji tudi po noči. Angleški zakopi so bili tako polni vode, da so se morali Angleži umakniti. Buri so na bežeče an-

gleške čete streljali. Angležem so zadali samo pri jednem oddelku mrtvecev 120 vojakov in dvanajst častnikov. Buri so dobili tudi mnogo vjetnikov. V Wepenerju je veliko južnih Afrikancev mej angleškimi četami, mej katerimi dobe Buri sorodnikov.

London, 24. aprila. Drž. učitelj v Caplandu Smieth priobčuje v »Newjork Herald« izjavo, v kateri pravi, da ga je sram, da služi Angleže, ki napram Burom izvajajo roparstvo. Napada Portugalce in pravi, da je prehod angleških čet skozi Beiro kričeče kršenje nevtarnosti.

London, 24. aprila. Iz Durbana poročajo 21. t. m.: General Warren je odšel v East-London, odkoder se poda v Oranje, kjer prevzame baje mesto guvernerja.

London, 24. aprila. Dosedaj nepotrjena vest javlja, da je pri Wepeneru padel burski general Dewet.

London, 24. aprila. Iz Wakkerstrooma poročajo 23. t. m.: Danes so skušali Buri obiti desno krilo generala Rundle. Sovražnikovo gibanje sta opazovala (!) Yeomanry in infanterija na konjih. Angleški topovi so Bure prisilili, da so se umaknili. Mnogo Burov je na potu proti jugu.

London, 24. aprila. Reuterjev urad poroča iz burskega tabora pri Thabanehu 20. t. m.: Poveljnika Dewet in Villiers sta došla minulo noč v Dewetdorp, danes opoldne sta pa napadla armado generala Gatacre, ki šteje 3000 mož pehote in oddelek topništva in je zasedla nekaj holmov pri Richtersfarmu zahodno od Dewetdorpa. Ob 4. uri popoldne se je moralo umakniti angleško levo krilo. Boj je trajal do noči. Buri imajo jednega ubitega in pet ranjenih. Angleške izgube niso znane.

London, 24. aprila. »Times« poročajo iz Laurenc-Marquesa 21. t. m., da imajo Buri še sedaj nad 80.000 mož in sicer 50.000 v Oranje državi, 10.000 v Biggarskih gorah in 15.000 v okrajih Fourteenstreams in Klerksdorp.

Umrli so:

22. aprila. Franc Sodnik, sodnijskega sluga sin. 10 mesecev, Poljanska cesta 11, bronchitis capillaris. — Marija Jarc, gostilničarja hči, 5½ leta, Streliške ulice 15, pleuritisa.

V bolnišnici:

20. aprila. Jožef Ster, kajzarja sin, 4 leta, jetika.

Cena žitu na dunajski borzi

dné 23. aprila 1900.

Za 100 kilogramov.

Pšenica za pomlad	gl.	8-15	do gl.	8-20
» » maj-juni	»	8-09	»	8-10
» » jesen	»	8-25	»	8-26
Rž za pomlad	»	7-20	»	7-25
» » maj-junij	»	7-15	»	7-16
» » jesen	»	7-31	»	7-32
Turšica za maj-junij	»	5-78	»	5-79
» » jul-avgust	»	5-88	»	5-89
Oves za pomlad	»	5-40	»	5-45
» » maj-junij	»	5-42	»	5-42
» » jesen	»	5-72	»	5-74

Meteorologično poročilo.

Višina nad morjem 306-2 m, srednji zračni tlak 736-0 mm.

Dan	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm.	Temperatura po Celziju	Vetrovi	Nebo	Padavina v mm.
23.	9. zveč.	81-4	12-6	sl. svzh.	jasno	
24.	7. zjut.	731-6	32-2	9-9	brezvetr.	0-9
	2. popol.		12-8	sr. svzh.	»	

Srednja večerajšnja temperatura 13-7, normale: 11-0°
Večeraj od ¾ 3-3 ure popoldne kratka pa močna nevihta.

Poslovilo.

Ker se nisem mogel pri svojem odhodu iz Strug na Notranjsko osebno posloviti od vseh prijateljev, kličem jim tem potom prisrčni z Bogom!

Struge, 24. aprila 1900.

Mat. Prijatelj,

382 1-1 župnik Slavinski.

Preselitev tesarskega obrta.

Zahvaljujoč se uljudno za doslej mi obilo izkazano naklonenost in zaupanje javljam uljudno, da bom s 1. majem 1900 premestil svoj

tesarski obrt

na lastni navlašč za to prirejeni razsežni prostor

tik topničarske vojašnice na Dunajski cesti št. 54

kjer imam tudi svoje stanovanje. Prosim in se nadajam tudi v bodoče izdatnih naročil, katere bom vselej vestno in najbolje izvršil. — V udobnost p. n. občinstva imel bom telefon, kojega se blagovoli slavnostno pri naročilih posluževati.

Velespoštovanjem

Josip Lehner

mestni tesarski mojster.

383 3-1

Burska vojska

izide v najkrajšem času pri založniku **Anton Turk-u** v Ljubljani.

Knjižica bode jako zanimivo opisovala juški narod Burov boreč se proti nasilstvu za ohranitev svobode. — Priobčene bodo tudi ilustracije iz **Burske vojske.**

Emajlna glasura, prava, uporabljiva za predmete, kateri se mnogo rabijo, n. pr. umivalniki, železje, les, kositar, kameniti predmeti, vodovodne škokije, kojim dá porcelanu slično prevlako. V skatlicah po 1/2 in 1 Ko. se dobiva pri trdki **BRATA EBERL** v Ljubljani, Franciškanske ulice. Vnanja naročila po povzetju. 228 3 12-12

Pekarija

se da v najem pod ugodnimi pogoji. Hiša je poleg farne cerkve; v vasi je ljudska sola. Pekarija obstoji od l. 1863. Več se zve pri **Anton Krašovic v Št. Vidu na Dolenskem.** 375 3-2

Neobhodno potrebno za trgovce, podjetnike, obrtnike, urade, društva itd.

so dobre poslovne (trgovske) knjige, katere tem potom najtopleje priporočam s pripombo, da so iste lastnega ter najsolidnejšega izdeika, katere imam vedno v največji zalogi v različnih vezbah, formularih in oblikah, kakor n. pr.:

Dnevnik, blagajniška, kopirna, glavna in fakturna knjiga, primanota, saldo-conti, knjiga blaga i. dr.

Ob jednim opozarjam slavno občinstvo na svoj novo urejeni

Zavod za črtanje papirja

in dajem s tem vsakemu odjemalcu priliko, da si morebitne naroče na razne knjige, tablesux po lastnih načrtih in po svojem okusu brez vsacih stroškov ter v najkrajšem času preskrbi, in povdarjam, da sem vsikdar pripravljen tudi največje ali najmanjše naroče v najkrajšem času ter povoljno izvršiti.

Ob jednem priporočam svoje izdelke raznega papirnega blaga, papirne vrečice, pisemske in uradne kuverte, ter svojo tovarniško zalogo vsakovrstnega papirja po originalnih dnevnih cenah.

Konečno dovoljujem si p. n. občinstvu tudi svojo zalogo pisarskih in risarskih predmetov najtopleje priporočiti ter bilježim z odličnim spoštovanjem

345 6-5

Jos. Petrič v Ljubljani, Sv. Petra cesta št. 4.

Tovarniška zaloga kralj. izključno privilegovane tovarne za papir **Smith & Meynier** na Reki.

Zaloga fotografskih aparatov ter vseh v to stroko spadajočih potrebščin.

Le 1 krona za 3 žrebanja.

Zadnji mesec

Glavni dobitek 60.000 kron, 15.000 kron in 12.000 kron.

V gotovini z 20% odbitka.

„Invalidendank“ srečke po 1 krono

I. žrebanje: 19. maja 1900.
II. žrebanje: 7. julija 1900
III. žrebanje: 10. novembra 1900.

priporoča **J. C. Mayer** v Ljubljani. 113 3

Dunajska filialka Hranilne vloge na knjižice s 4%.

Menjalnica, borzno posredovanje, posojila na vrednostne papirje, menični eskompi, vinkuliranje in razvinkuliranje obligacij. 984 51

Živnostenská banka

na Dunaju, I., Herrengasse 12.

Glavnice v akcijah 20,000.000 K.

Reservni zaklad nad 7,500.000 K.

Centrala v Pragi.

Podružnice v Brnu, Plznu, Budejevicah, Pardubicah, Taboru, Benešavi, Iglavi, Moravski Ostravi.

Dunajska borza.

Dné 24. aprila.	
Skupni državni dolg v notah	98 90
Skupni državni dolg v srebru	98 80
Avstrijska zlata renta 4%	98 50
Avstrijska krona renta 4%, 200 kron	98 60
Ogerska zlata renta 4%	97 50
Ogerska krona renta 4%, 200	92 95
Avstro-ogerska bančne delnice, 600 gl.	125 80
Kreditne delnice, 160 gl.	229 90
London vista	242 80
Nemški drž. bankovci za 100 m. nem. drž. velj	118 32

20 mark	23 67
20 frankov (napoleonor)	19 26
Italijanski bankovci	90 72
C. kr. cekini	11 36
Dné 23. aprila.	
3-2% državne srečke l. 1864, 250 gl.	164 —
5% državne srečke l. 1860, 100 gl.	160 —
Državne srečke l. 1864, 100 gl.	201 75
4% zadolžnice Rudolfove želez. po 200 kron	96 —
Tisne srečke 4%, 100 gl.	139 50
Dunavske vpravne srečke 5%	257 —

Dunavsko vpravno posojilo l. 1878	108 —
Zastavna pisma av. osr. zem.-kred. banke 4%	95 20
Prijoritete obveznice državne železnice	85 —
južne železnice 3%	67 20
južne železnice 5%	98 60
dolenjskih železnic 4%	99 50
Kreditne srečke, 100 gl.	400 —
4% srečke dunav. parobr. družbe, 100 gl.	335 —
Avstrijskega rudečega križa srečke, 10 gl.	42 50
Ogerskega	21 70
Budimpešt. bazilika-srečke, 5 gl.	13 10
Rudolfove srečke, 10 gl.	65 —

Salmove srečke, 40 gl.	175 50
St. Genois srečke, 40 gl.	182 —
Waldsteinske srečke, 20 gl.	178 —
Ljubljanske srečke	48 —
Akcije anglo-avstrijske banke, 200 gl.	121 25
Akcije Ferdinandove sev. želez. 1000 gl. st. v.	292 —
Akcije tržaškega Lloydja, 500 gl.	78 —
Akcije južne železnice, 200 gl. sr.	24 —
Splošna avstrijska stavbinska družba	95 —
Montanska družba avstr. plan.	270 75
Trboveljska premogarska družba, 70 gl.	332 —
Papirnih rubljev 100	255 —

Odlikovana s c. kr. državno medaljo za ure. 225
Prva moravska tovarna za ure
Fr. Moravus, Brno, Veliki trg 8,
izdeluje in razpošilja 367 25-2
ure za cerkve, graščine, šole, mestne hiše
dovršeno izdelane, proti dolgemu jamstvu. — Ceniki brezplačno.

X. zvezek. Uredil in založil **Frančišek Kralj**
Krasna mladinska knjižica!
Pomladni Glasi
posvečeni slovenski mladini.
Cene: brošir 60 h, kart. 80 h, celoplast. 1 K 10 h, krasno vezani 1 K 80 h. — Dobivajo se: v semenišču, Katol. Bukvarni, pri Ničmanu, Giontinju, Schwentnerju in pri Kralju v Novem mestu. — Dobivajo se še prejšnji letniki razen I. in II.
Z osmimi slikami.
V Ljubljani 1900. **Primerno darilo za Veliko noč!**

Prostovoljna razprodaja graščine Rakovnik pri Ljubljani

se je vsled slabega vremena preložila

na četrtek 26. aprila dopoldne ob 9. uri

na lici mesta.

V Ljubljani, dné 10. aprila 1900.

374 2-2

Fran Hren.

Protin, revmatizem,

199 12-6

tudi zastaran, katerega celó toplice v 10—15 letih niso ozdravile, ozdravi **gotovo** po nekaterokratni rabi

Zoltán-ovo mazilo zoper protin in revmatizem.

Steklenica velja 2 kroni. Razpošilja dvorni založnik lekarnar

B. Zoltán, Budimpešta.

Nikaka tajnost.

Od zdravnikov priporočeno.

Nakup in prodaja vsakovrstnih državnih papirjev, srečk, denarjev itd. Zavarovanja za izgube pri žrebanjih, pri izžrebanju najmanjšega dobika. — Promese za vsako žrebanje. Kulanina izvršitev naročil na borzi.

Menjalnica delniška družba **„MERCUR“** l., Wollzeile 10 in 13, Dunaj, I., Strobelgasse 2.

Pojasnila vseh gospodarskih in finančnih stvarah, potem o kursnih vrednostih vseh spekulacijskih vrednostnih papirjev in vestni sveti za doseg kolikor je mogoče visocega obrestovanja pri popolni varnosti naloženih glavnice.